

Stadig fremgang

Opgørelserne over de lokale bestande af då- og kronvildt viser en fremgang for begge arter. Igen i år er fremgangen størst hos dåvildtet. Der anslås nu knap 10.000 flere dådyr end kronvildt. Årets opgørelse er dog noget amputeret pga. folketingsvalget 2019.

Tekst og illustrationer: Mads Flinterup

NATUR/VILDTFORVALTNING: Da Thomas Danielsen (V) i august 2016 inviterede til høring af Vildtforvaltningsrådets indstilling til den daværende miljø- og fødevarerminister angående den fremtidige ramme for forvaltning af kronvildt, var det et tydeligt signal om, hvor stort politisk fokus der er på kronvildtforvaltningen. Det til trods er der nok en del jægere, som mest har haft skuldertræk tilovers for alle debatter og diskussioner, som har fundet sted også siden august 2016 på alle politiske niveauer. For mange jægere handler jagt om at vide, hvad der er lovligt, og så indenfor disse af samfundet fastsatte rammer at udøve deres passion. Men forvaltning af då- og kronvildt er fortsat et område med stor politisk bevågenhed. Årets oversigt giver også et kraftigt fingerpeg om, at jagttid ikke ser ud til at give den ønskede styring af bestandudviklingen på lokalt niveau.

Manglende rapporter

Når den siddende statsminister udskriver valg, så ændres ministerierne hverdag med et trylle-slag. Således ophører alt arbejde, som lovgivningsmæssigt peger fremad. En ny minister skal ikke være bundet af sin forgængers ønsker. Det betød i første omgang, at den revision af jagttidsbekendtgørelsen, som Jakob Ellemann-Jensen (V) var i færd med for at tilpasse de lokale jagttider på dåvildt efter de regionale hjortevildtgruppers ønsker, blev sat på pause. Afrapporteringsfristen for landets 12 hjortevildtgrupper var blevet rykket i 2019. Det var planen, at den nationale hjortevildtgruppe skulle have årets rapporter senere end normalt. Rapporterne skulle have været drøftet i forbindelse med et møde for alle grupperne den 6.-7. juni. Dette arbejde blev skudt til hjørne ved udskrivning af valget, der som bekendt blev afholdt den 5. juni.

Det har i år altså ikke været muligt at lægge de årlige rapporter fra de regionale hjortevildtgrupper til grund for årets hjortevildtoversigt! Oversigten baserer sig i år alene på de bestandsestimater, som er oplyst af Jægerforbundets repræsentanter i de regionale hjortevildtgrupper.

Nordjylland

Den nordjyske hjortevildtgruppens netværk til bestandopgørelse mv. fungerer – valg eller ej. Der-

for har den nordjyske gruppe faktisk en fuldstændig afrapportering at lægge til grund for deres bestandsestimater. For kron-

Kronvildt

Område	Estimat 17	Estimat 18	Estimat 19
Nordjylland	4.225	4.235	4.500
Mors	10	10	12
Agger til Stenbjerg (Syd Thy)	160	158	173
Stenbjerg til Hanstholm (Thisted egnen)	835	825	945
Hjardemål og Østerild	775	640	690
Fjerritslev	680	727	660
Pandrup	440	440	350
Brønderslev/Aabybro	65	73	69
Vest Vendsyssel	20	20	13
Nord Vendsyssel	620	720	860
Frederikshavn	612	347	350
Midt Vendsyssel		265	347
Dronninglund	10	10	10
Himmerland	1.420	1.390	1.430
Nordvesthimmerland	190	225	275
Sydvesthimmerland	240	225-250	225-250
Rold Skov	900	800	750
Østhimmerland	25	30	40
Mariager-Randers	65	100	125
Vestjylland	4.850	4.625	4.425
Klosterheden	600	700	700
Feldborg	750	725	725
Ulborg	3.500	3.200	3.000
Midtjylland	4.400	4.500	4.450
Hammel-Bjerringbro	300	250-?	600-700
Kompedal-Myremalm	750	400-500	500-600
Gludsted, Nørnlund, St. Hjøllund og Skærbæk	2450	2400-3000	2000-2500
Hastrup, Rørbæk og Mattrup	625	450-550	500-600
Odder	275	400-500	400-500
Djursland	2.870	2.895	2.965
Emmedsbo-Sostrup	350	350	350
Meilgaard	200	200	200
Fuglsø Mose og Ramten Skov	800	800	850
Løvenholm, Fjeld og Brunmose	675	675	675
Skaføgaard, Rosenholm og Sofie Amaliegaard	300	300	300
Tirstrup og Stubbesø	450	450	475
Rougsø	20	20	40
Skiffard	75	100	75

Foto: Max Steinhilber

Område	Estimat 17	Estimat 18	Estimat 19
Syddjylland	6.035	5.140	5.640
Fanø			30
Esbjerg (nordfor E20)			20
Varde			2100
Ringkøbin-Skjern (sydøstlig del)			850
Vejen (nordfor E20)			350
Billund			1200
Herning (sydvestlig del)			275
Ikast-Brande (sydvestlig del)			165
Vejle (sydvestlig del)			550
Kolding (nordfor E20)			100
Sønderjylland	2.185	2.200	2.520
Als	80	80	80
Bommerlund og Frøslev	400	400	400
Aabenraa til Haderslev	120	120	120
Skærbæk til Toftlund	645	650	835
Løgumkloster til Tønder	250	260	320
Omkring Gram	590	590	630
Bramming til Ribe	60	60	135
Haderslev til Kolding	40	40	0
Syd- og Vestsjælland	1.200	1.320	1.700
Saltbæk Vig	200	200-300	600-700
Åmosen / Jyderup	500	500-700	300-500
Lille Åmose / Kattrup	100	100	100
Ågaard/Gørlev	100	100	100
Holmegaard og Gissfeld m.fl.	100	100	100
Øst for Ringsted	50	50	30
Hvalsø skovene	50	20	20
I øvrigt	100	100	300
Nordsjælland	500	650	650
Halsnæs	100	100	100
Tisvilde	50	50	50
Valby Hegn	50	100	100
Harager Hegn/Gribskov	75	75	75
Hillerød		175	175
Helsingør/Fredensborg		75	75
Andre delområder	150	75	75
Samlet forårsbestand	26.485	26.955	28.280

vildtets vedkommende meldes om fortsat stigning fra Agger til Østerild, hvorimod bestandene i Jammerbugten (Fjerritslev og Pandrup) meldes i tilbagegang. I det centrale og særligt det nordlige Vendsyssel er bestanden stadig stigende. Kronvildtet i Nordjylland forvaltes via en vestlig og en østlig jagttid. Grænsen mellem de to jagttider er Aalborg-Hirtshals-motorvejen. Bestandudviklingen ser således ud til at foregå uafhængig af jagttiden.

Dåvildtet i det nordjyske forvaltningsområde forvaltes via fire lokale jagttider og så en generel jagttid på Læsø. Vest for Aalborg-Hirtshals-motorvejen gælder én jagttid, øst for gælder tre forskellige jagttider. Bestandudviklingen i det vestlige område er status quo, men ses der på delbestandsniveau, er der nogle udsving. Stenbjerg til Hanstholm og Jammerbugt-bestandene opleves stigende, hvorimod Hjørdemål og Østerild meldes i tilbagegang. Bestandene underlagt den længste jagttid – det nordlige Vendsyssel og Frederikshavn-området – viser en massiv bestandtilvækst.

Himmerland

Kronvildtbestanden i Himmerland vurderes at være stagneret. Det dækker dog over et fald for bestanden i Rold Skov-området og en stigning i alle øvrige delbestande. Tilbagegangen i Rold Skov-området er udtryk for et ønske om at nedbringe skader på mark- og skovbrug.

Dåvildtbestanden er fortsat i vækst. I det meste af området gælder den generelle jagttid; kun omkring de himmerlandske heder er der en reduceret jagttid. Bestandfremgangen i Himmerland skyldes særligt fremgang af bestanden underlagt jagttidsindskrænkning og bestanden mellem Randers og Mariager, som har den generelle jagttid. Bestanden i Sydvesthimmerland meldes i tilbagegang. Dette skal ses, i lyset af at bestanden i

Trods en reduktion i jagttiden på Fyn for dåhjort med 107 dage – svarende til 70 % – har det ikke ført til det ønskede resultat, altså en nedgang i nedlagte hjorte og en tilsvarende fremgang i nedlagte dåer og kalve.

Foto: Thomas Iversen.

> området forvaltes af et velfungerende hjortevildtlav (www.daavildt.net), og at en ”ny” bestand omkring Lindum-Tjele fremgår af oversigten. En del dyr kan dermed være ”overgået” til denne bestand i opgørelsen.

Vestjylland

Jægerforbundets hovedbestyrelse udpegede i 2018 Jakob Boni Jakobsen som repræsentant for den vestjyske hjortevildtgruppe. Det vestjyske forvaltningsområde har traditionelt været et af områderne med mest kronvildt. På årets oversigt er bestanden nu ”kun” den fjerdestørste ud af i alt ni regioner med kronvildt. Årsagen hertil er snarere den massive vækst i andre jyske egne end en egentlig tilbagegang i Vestjylland.

To af regionens delbestande meldes i stagnation. Bestanden omkring det gamle Ulborg statskovdistrikt vurderes at være i tilbagegang. Den optælling af udbyttet, som en lokal gruppe har gennemført siden 2007, viser nu for første gang siden 2008 en afskydning under 1.000 dyr. Der er dog delte meninger om, hvorvidt det afspejler en reelt mindre bestand eller blot en mere klumpet fordeling. Der opleves eksempelvis stadig flere dyr på Vind Hede. Samtidig har Naturstyrelsen omlagt en del af deres jagt i området med en væsentlig reduktion af jagttrykket til følge.

Omkring Ovstrup Hede er projektet ”Kronvildt – viden, værdier og værktøjer” på vej ind i sit tredje år. Der er i foråret 2019 GPS-mærket fem hinder, som færdes i området. Disse dyr vil give afgørende ny viden om kronvildtets adfærd i det åbne landbrugslandskab. Hinderne med GPS-halsbånd bør for enhver pris skånes.

At det vestjyske forvaltningsområde huser landets fjerdestørste opgjorte dåvildtbestand, vil nok overraske nogle. Udsætningerne i det vestjyske har været overordentligt succesfulde. Enkelte bestande er endvidere blevet suppleret med udslip fra hegn. Dette gør sig bl.a. gældende ved Ørre. Bestandene forvaltes nu via kommunalt tilpas-

Dåvildt

Område	Estimat 17	Estimat 18	Estimat 19
Nordjylland	3.530	3.462	4.030
Agger til Stenbjerg (Syd Thy)	175	189	190
Stenbjerg til Hanstholm (Thisted egnen)	215	165	215
Hjardemål og Østerild	730	660	600
Fjerritslev	525	495	520
Pandrup	250	260	300
Brønderslev/Aabybro	190	181	171
Vest Vendsyssel	35	35	8
Nord Vendsyssel	455	525	745
Frederikshavn	420	385	410
Midt Vendsyssel		35	385
Dronninglund	450	450	420
Læsø	80	80	70
Mors	3	2	0
Himmerland	740	795	1.025
Trend	120	125	130-140
Livø	85	85	80-90
Østhimmerland	35	35	30-40
Hobro til Hadsund	115	115	125
Mariager-Randers	100	100	200
Himmerlandske Heder	85	110	150-160
Sydvesthimmerland	200	225	150
Tjele-Lindum			125-150
Vestjylland	3.075	3.235	3.360
Klosterheden	650	700	725
Idom	300	325	350
Sørvad	150	125	125
Vinderup-Mogenstrup	450	450	450
Ørre	625	700	750
Stauning	300	325	350
Nord-Østsalling	175	175	175
Nordfjends	100	110	110
Vestsalling	225	225	225
Skive-Rønbjerg	100	100	100
Midtjylland	1.080	1.200	1.100
Nordfor Bjerringbro	85	50-100	80-100
Kompedal	110	100-120	40-60
Silkeborg	350	350-450	350-400
Samsø	250	200-300	200
Juelsminde	200	200	200
Sydfor Ikast	85	75-100	80-120
Nr. Snede		60-100	60-100
Djursland	1.320	1.330	1.380
Emmedsbo-Sostrup	300	300	300
Meilgaard	225	225	225
Fuglsø Mose og Ramten Skov	125	125	125
Løvenholm, Fjeld og Brunmose	225	240	275
Skaføgaaard, Rosenholm og Sofie Amaliegaard	300	300	300
Tirstrup og Stubbesø	120	120	130
Øvrige Djursland	25	20	25
Syddjylland	755	820	1.390
Fanø			10
Esbjerg (nordfor E20)			5
Varde			300
Ringkøbin-Skjern (sydøstlig del)			55
Vejen (nordfor E20)			60
Billund			300
Herning (sydvestlig del)			60
Ikast-Brande (sydvestlig del)			100
Vejle (sydvestlig del)			250
Kolding (nordfor E20)			250

Område	Estimat 17	Estimat 18	Estimat 19
Sønderjylland	1.740	1.855	1.780
Als	500	525	400
Bommerlund og Frøslev	400	420	500
Aabenraa til Haderslev	175	190	150
Haderslev til Kolding	385	400	360
Omkring Gram	90	96	165
Bramming til Ribe	100	120	120
Løgumkloster til Tønder	30	35	0
Skærbæk til Toftlund	60	70	85
Fyn	8.310	12.415	14.000
Assens	525	800	
Kerteminde inkl. Romsø	470	625	
Langeland	2.700	2.700	
Middelfart inkl. Wedellsborg	580	1500	
Nordfyn inkl. Æbelø	650	1200	
Nyborg	225	800	
Odense	100	120	
Svendborg	720	800	
Sydvestfyn	1.200	1.500	
Midtfyn inkl. Ravnholt	800	2000	
Tåsinge	220	220	
Ærø	120	150	
Syd- og Vestsjælland	5.450	4.750	4.750
Sorø og Bavelse-Næsbyholm	2000	1000-1100	1000-1100
Gissfeldt og Holmegaard m.fl.	2000	1500	1500
Jyderupskovene	400	300	300
St. Svendstrup, Humleore og Hvalsøskovene	300	100-200	100-200
Bognæs og Boserup skov	300	100-200	100-200
Vallø og Gl. Køgegaard	300	400-600	400-600
Lekkende	150	400-500	400-500
Kalundborg		400	400
Åmosen		300	300
Nordsjælland	1.720	1.770	1.770
Gribskov inkl. St. Dyrehave	1.500	1.500	1.500
Valby Hegn	40	40	40
Tisvilde Hegn	30	30	30
Hillerød		100	100
Helsingør/Fredensborg		50	50
Øvrige Nordsjælland	50	50	50
Lolland-Falster	1.750	1.815	2.900
Corselitze	65	75-100	75-100
Naturstyrelsen Storstrøm	35	30-40	30-40
Frejlev-Sakskøbing	150	75-100	150
Roden Skov			600
Sydllolland	900	800-1000	900-1000
Bursø	35	30-40	30-40
Vestllolland	20	15-20	20-30
Nordvestllolland	25	20-25	35
Christianssæde	200	200	600
Rågård	140	100-120	100-120
Enehøje	80	100-120	100
Fejø	30	40-50	40-50
Nordøst Lolland			20
Vennerslund	20	30	30
Bøtø	30	40-50	50-60
Pandebjerg	15	15-20	15-20
Skørringe			25
Møn	5	3-5	3-5
Bornholm	225	300	400
Hele øen	225	300	400
Samlet forårsbestand	29.695	33.747	37.885

sede jagttider. I Ringkøbing-Skjern Kommune har alt dåvildt en månedsjagt i december. I kommunerne Struer, Lemvig, Holstebro, Herning og Ikast-Brande er jagttiden på då, kalv og spids-hjort hele december og for øvrige dåhjorte de første 15 dage af januar. Bestandene vurderes i forhold til oversigten til at kunne forvaltes antalsmæssigt stabile med disse jagttider.

Midtjylland

Oversigten viser en stagnation i den midtjyske bestand af kronvildt. Et nærmere kig på tallene viser et bestandmæssigt fald i bæltet fra Nørlund til Ry Nørskov, imens der er en i oversigten massiv fremgang i Hammel-Bjerringbro-området. Sidstnævnte bestandforøgelse afspejler formentlig øget indberetning fra ejendomme, der i de senere år har været tavse.

Dåvildtbestandene i det meste af området er underlagt generel jagttid. Bestandene er stort set alle stagnerende. Der er ingen umiddelbar forklaring på det oplevede fald omkring Kompedal.

Djursland

Kronvildtet på Djursland er på niveau med opgørelserne i de foregående år. Kronvildt kan nu opleves over stort set hele halvøen, men i løbet af jagtsæsonen koncentrerer de omkring de gamle kerneområder. Her er Fuglsø Mose og Ramten Skov centrale. Dels er jagttrykket her lavt, dels ligger området med direkte udveksling til Meilgaard-skovene mod nordøst og Løvenholm-skovene mod sydvest. Med støtte fra Miljøstyrelsen ønsker Aarhus Universitet og Løvenholm Fonden i løbet af 2019/2020 at GPS-mærke et antal hinder for at få bedre indblik i dyrenes adfærd på Djursland.

Dåvildtbestandene på Djursland meldes ligeledes på niveau med de tidligere år. I nogle områder opleves dåvildt mere talrigt end kronvildtet. Dåvildtet opleves ligeledes over hele Djursland. >

Fremgangen hos dåvildt er markant, og det skønnes, at der nu er cirka 10.000 flere dådyr end kronvildt i Danmark. Arkivfoto.

> Syddjylland

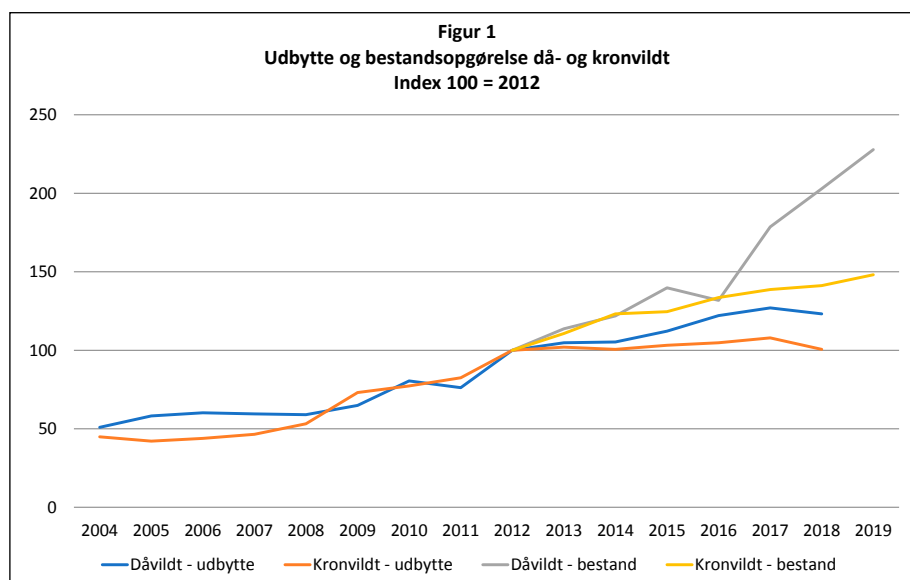
Jægerforbundet udpegede i 2018 Ole Holm som ny repræsentant i den syddjyske hjortevildtgruppe. Det har betydet en ny måde at opgøre de lokale bestande på. Delbestandene opgøres nu på kommunalt niveau. Dermed er en direkte sammenligning med tidligere år på delbestandniveau ikke mulig, men overordnet set anslås en fremgang på kronvildt. Tyngden i kronvildtbestandene findes i Oksbøl-området og i Billund Kommune.

Dåvildtbestanden i forvaltningsområdet er opgjort til en massiv bestandtilvækst. Tyngden er ligeledes i Varde og Billund Kommuner. Endvidere er bestandene mod øst i Kolding og Vejle Kommuner efterhånden også talstærke.

Sønderjylland

I Sønderjylland opleves en vækst i kronvildtet omkring det gamle Linnet statsskovdistrikt. Hele den opgjorte tilvækst er sket langs Vadehavskysten. Bestandene nord og syd for Aabenraa opleves stagneret. Det samme gælder bestanden på Als.

Helt så entydigt er billedet af de sønderjyske dåvildtbestande ikke. Der eksisterer to lokale jagttider på dåvildt i det sønderjyske forvaltningsområde. Tønder Kommune og den del af Esbjerg Kommune, som hører til området, har den korteste jagttid, hvor kun

Figur 1: Udviklingen i udbyttet af då- og kronvildt sammenholdt med de indberettede bestande af då- og kronvildt. Tallet for 2012 er sat til index 100.

dåkalve er jagtbare og det kun i november og december. Det til trods opleves kun en ganske beskedne tilvækst i bestandene langs Vadehavet. I de østlige bestande er jagttiden kortere end den generelle, idet jagttiden først begynder den 1. november, og hjorte større end spidshjort er kun jagtbare i december. Med denne jagttid opleves der bestandforøgelse omkring Bommerlund/Frøslev samt ved Gram og bestandreduktion i de øvrige delbestande.

Fyn

Den fynske gruppe har meldt tallet 14.000 dyr ind med en kommentar om, at estimatet formentlig er konservativt. Flere steder på Fyn og omkringliggende øer er der ved at komme en erkendelse af, at bestandene er større end først antaget. Et af redskaberne til at opnå denne erkendelse har været dronetælling, som nu udbydes af private leverandører. Et bachelorprojekt ved Københavns Universitet har estimeret bestandmigration mellem Nordfyn og Æbelø. Projektet

fandt, at der i brunsten kan være op mod 2.000 dådyr på Æbelø inkl. Dræet og Æbeløholm.

Syd- og Vestsjælland

Bestanden af kronvildt på Vestsjælland vurderes fortsat stigende. Gruppen vurderer en forskydning af bestanden fra Åmosen mod Saltbæk Vig. Øvrige delbestande er stabile. Dertil indberetter gruppen bestanden uden for de etablerede områder som stigende.

Gruppen har oplyst præcis de samme bestandestimer for alle delbestande af dåvildt som i 2018.

Nordsjælland

Fra Nordsjælland er indsendt nøjagtigt samme estimater som i 2018.

Lolland-Falster

Jægerforbundet udpegede i 2018 Henning Juul som repræsentant i den lolland-falsterske hjortevildtgruppe. Måden at opgøre bestandene på er dermed blevet ændret en smule. Herved er der kommet yderligere tre delbestande på oversigten.

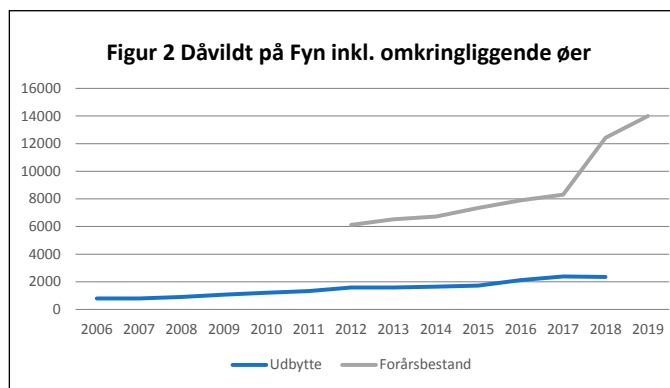
Den voldsomme bestandfremgang skyldes primært Roden Skov, som for første gang optræder på listen, og så en markant opjustering af Christianssæde.

Bornholm

Gruppen opgør bestanden til 400 dyr. Bestanden forvaltes fortsat med en jagttid på kalv de første 15 dage i januar. Der pågår drøftelser af, hvorledes jagttiden skal udformes, når afskydningen ad åre skal øges.

Overordnet bestandudvikling

Hjortevildtoversigten har eksisteret siden 1942. Der har stort set kun været én vej for bestandene af då- og kronvildt siden da – og det er ubetinget fremgang. I 2004 tog Vildt-

Figur 2: Dåvildt er på ingen måde en ny vildtart på Fyn. Flere godser har i generationer tradition for forvaltning af dåvildt. Siden 00'erne er bestandene spredt ud over hele Fyn. Afskydningen er ikke fulgt med udviklingen, og nu ser bestandene ud til at eksplodere.

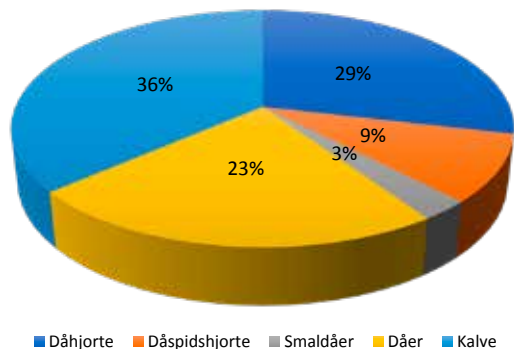
forvaltningsrådet initiativ til en mere målrettet forvaltning af kronvildt, og i 2007 blev dåvildt også indlemmet i de regionale hjortevildtgruppers arbejde. Et par af målsætningerne var bestandspredning og -forøgelse. Disse mål er nået til glæde for jægere og andre naturinteresserede. I perioden er udbyttet af begge arter mere end fordoblet. Siden 2012 har udbyttet dog været forbløffende konstant. Som det fremgår af figur 1, så er bestandene opgjort til at vokse langt hurtigere end jægerens afskydning.

Pas på bestandeksplosion

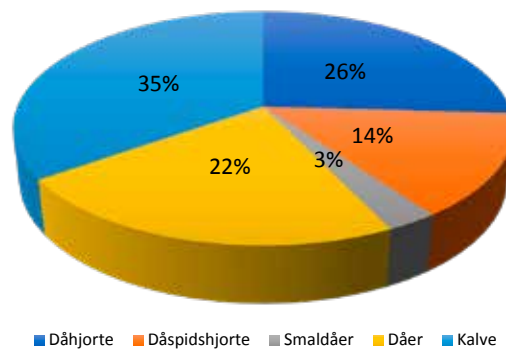
Bestandeksplosionen er mest massiv i det østlige Danmark. Ser vi på kronvildtet på Vestsjælland, dåvildtet på Lolland-Falster eller som på figur 2 på Fyn med omkringliggende øer, så er historien den samme! En svag stigning i udbyttet og en eksplosiv vækst i bestanden. Jægerne er ikke i nærheden af at skyde tillægget i bestandene. Om bestandstørrelse er et problem eller ej, afhænger alene af perspektivet. Den >

Figur 3 - detailindberettet dåvildt i Faaborg-Midtfyn 2017 (n=220)

Figur 4 - detailindberettet dåvildt i Faaborg-Midtfyn 2018 (n=274)

Figur 3 og 4: Den relative fordeling af det detailindberettede dåvildtudbytte for Faaborg-Midtfyn Kommune. En afkortning af jagttiden på dåhjort på 107 dage kan ikke spores i udbyttefordelingen.

> jæger, som gentagne gange har været på jagt uden at nedlægge noget, får meget vel følelsen af, at der ikke er vildt nok. Den landmand, som bruger tid og kræfter på at afværge skader på sine afgrøder, får hurtigt følelsen af for meget vildt. En entydig sandhed findes ikke.

En række effekter af øget bestandstørrelse af då- og kronvildt er indiskutable. Når bestandstætheden øges, vil dyrenes almene kondition falde. Når bestandstætheden øges, vil bæreevnen for råvildt før eller siden reduceres. Ligeledes vil dyrene, når bestandstætheden øges, blive stadig vanskeligere at jage, idet de ved jagtlig forstyrrelse stadig vil blive mere ujævnt fordelt og optræde i stadig større rudler. Her ved opstår ofte en ond spiral, hvor jægerne til stadighed ikke formår at skyde tilvæksten med yderligere bestandstilvækst til følge.

Hjortevildtoversigten viser, at situationen på sin vis er mere under kontrol i Jylland, og særligt kronvildtets jyske bestandsekspllosion ser lokalt ud til at være bremsset op. Samme tendens gøres gældende i oversigten for dåvildtet på Sjælland. Måske indikerer dette, at det tager tid at opbygge den fornødne erfaring til at forvalte en lokal bestand til status quo?

Hvor er effekten af jagttidsændringer?

Under gennemgangen af de regionale bestande står det klart, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem den indberettede bestandudvikling og længden på jagttiden, som anvendes som ramme for forvaltning af den enkelte bestand. Der må således være andre mekanismer, som er styrende for bestandudtaget, end jagttidens længde. Meget tyder på, at jægerne afskydningsmæssige adfærd er meget lidt påvirket af netop jagttiden.

På Fyn indførte man med virkning fra 2018 ny jagttid på dåvildt. Jagttiden på då og kalv forblev uændret på fire måneder fra oktober til og med januar. Spidshjortens jagttid blev afkortet med en måned og følger jagttid for då og kalv. Jagttiden på øvrige dåhjorte blev reduceret fra 153 dage til 46 dage og omfatter nu kun oktober måned og de sidste 15 dage i december. En afkortning af jagttiden på dåhjorte med 70 % ville mange forvente skulle medføre en reduceret afskydning af hjorte. Samtidig ville man forvente, at manglende mulighed for at nedlægge hjorte skulle medføre en øget efterstræbelse af kalve og dåer.

Figur 3 og 4 viser fordelingen af det detailindberettede

dåvildtudbytte fra Faaborg-Midtfyn Kommune. Faaborg-Midtfyn er den fynske kommune, hvori der antalmæssigt nedlægges mest dåvildt (400 dyr i 2017/18 og 422 dyr i 2018/19). Det ses, at fordelingen af det nedlagte dåvildt nærmest er upåvirket af 107 dages reduktion i jagttiden på hjort. Skal jagttiden reduceres for at nedbringe afskydning af hjorte, skal den være ekstremt kort. Om man på nogen som helst måde kan øge afskydningen af då- og kalve ved at justere jagttiden, er tvivlsomt.

Et ønske om en ændret afskydning af då- og kronvildt kan kun realiseres ved, at jægerne afskydningsmæssigt ændrer adfærd. Der er ikke noget i nærværende oversigt, som indikerer, at jagttid er afgørende for jægerne afskydning og dermed bestandenes langsigtede udvikling.

Udfordringerne omkring forvaltningen af då- og kronvildt bliver ikke mindre, og der må forventes fortsat øget politisk bevågenhed på emnet.

mf@jaegerne.dk

Her finder du tallene

Alle udbyttetal i figur 1-4 er baseret på den nationale vildtudbyttestatistik. Disse tal kan alle læse via hjemmesiden fauna.au.dk.

Foto: Max Steinhilber